

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق

جاۋىدىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق

شۈ گۋاڭرۇڭ

جاۋ يىمىن

تەرجىمە قىلغۇچى: ئەسقەر مۇھەممىدى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

赵一曼 / 徐光荣编著; 艾斯卡尔·买买提译. —乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2006.5 (2007.4重印)

(少年红色经典)

ISBN 978-7-228-10136-8

I. 赵... II. ①徐... ②艾... III. 儿童文学 — 革命故事 — 中国 — 当代 — 维吾尔语 (中国少数民族语言)

IV. I287.5

中国版本图书馆CIP数据核字(2006)第049268号

策 划: 艾克拜尔·艾力
责任编辑: 阿扎提·阿里玛斯

责任校对: 米丽古丽尔·买合苏提
阿达来提·吾布利哈斯木

赵一曼 (维吾尔文)

艾斯卡尔·买买提 译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮编: 830001)

新疆新华书店发行

新疆新华印刷二厂印刷

880×1230毫米 32开本 7.875印张 2插页

2006年7月第1版 2009年2月第3次印刷

印数: 7061—11060

ISBN 978-7-228-10136-8 定价: 14.00元

بۇ كىتاب 21 - ئەسىر نەشرىياتىنىڭ 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - نەشرى، 2004 - يىلى 9 - ئاي 1 - باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据二十一世纪出版社2004年9月1版，2004年9月第1次印刷本翻译出版。

پىلانلىغۇچى: ئەكبەر ئېلى
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئازات ئالماس
مىھرىگۈل ئوبۇلقاسىم
مەسئۇل كوررېكتورى: ئادالەت مەخسۇت

جاۋ يىمەن

تەرجىمە قىلغۇچى: ئەسقەر مۇھەممىدى

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 880×1230 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 7.875 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى
2009 - يىلى 2 - ئاي 3 - بېسىلىشى
تراژى: 7061—11060

ISBN 978 - 7 - 228 - 10136 - 8

باھاسى: 14.00 يۈەن

كىرىش سۆز

«ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ئىنقىلابىي ئوقۇشلۇق» ناملىق بۇ مەجمۇئە «ئەدەبىي ھېكايىلەر» ۋە «قەھرىمانلار ھەققىدە ھېكايىدە - لەر» دىن ئىبارەت ئىككى تۈركۈمگە بۆلۈنىدۇ. ئالدىنقى تۈركۈم - دىكىلىرى ئىجادىي ئەدەبىي ئەسەرلەر، كېيىنكى تۈركۈمدىكىلەر - رىنىڭ كۆپىنچىسى رېئال شەخسلەر ھەققىدىكى خاتىرىلەردۇر. ئالدىنقى ئەسىرنىڭ 50 - ، 60 - يىللىرىدىن بېرى، پۈتكۈل جەمئىيەت، بولۇپمۇ ياشلار - ئۆسمۈرلەر بۇ ئەسەرلەردىكى قەھرىمانلارنىڭ مەيلى بەدىئىي ئوبرازغا بولسۇن ياكى تۇرمۇشتىكى ئەسلىي قىياپىتىگە بولسۇن، ئىزچىل چوقۇنۇپ ۋە ئۇلارنى چوڭقۇر ياد ئېتىپ كەلدى. قەھرىمانلارنىڭ باتۇرلۇقى - ئىز - لىرى نەچچە ئەۋلاد كىشىلەرگە تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ مەنىسىنى تۇتۇرۇشىغا ۋە ھەرىكەت ئۆلچىمىگە ئايلاندى.

بۇ مەجمۇئەگە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلەر - كىدىكى ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا كۈچلۈك تەسىر قوزغىغان قەھرىمانلار ھەققىدىكى ھېكايىلەر ۋە ئالاقىدار ژانىرلاردىكى ئەڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەدەبىي ئەسەرلەر تاللاپ كىرگۈزۈلدى. بۇ ئەسەرلەردە ئىنقىلابىي خەلقنىڭ ئاجايىپ ئەقىل - پاراسىتى، باتۇر - قەيسەرلىكى نامايان قىلىنىدۇ، ۋە تەنپەرۋەرلىك، ئىنقىلابىي قەھرىمانلىقتىن ئىبارەت تارىخىي ئالاقىچىلىق تەشەببۇس قىلىنىدۇ. پېرسۇناژلارنىڭ خاراكتېرى روشەن، ھېسسىياتى

ساددا ھەم كۈچلۈك، ۋەقەلىكى ئېنىق ھەم چۈشىنىشلىك، توقۇ-
نۇشى جىددىي ھەم كەسكىن، تىلى جانلىق ھەم ئاممىباپ، ئۇسلۇبى
ساغلام ھەم يارقىن، بۇ ئەسەرلەرنىڭ ھەممىسى ھەققانىيەت رەزىل-
لىك ئۈستىدىن غالىب كېلىش بىلەن تاماملىنىدۇ، پېرسۇناژلار-
نىڭ تەقدىرى دۆلەتنىڭ، مىللەتنىڭ تەقدىرىگە زىچ باغلىنىدۇ. بۇ
ئەسەرلەر ھەقىقىي تارىخ ئاساسىدا يېزىلغان، ئاپتورنىڭ مۇكەممەل
تۇرمۇش تەسىراتى، تولۇپ تاشقان ئىجادىيەت قىزغىنلىقى ۋە تاۋار
ئىگىلىكى شامىلىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىماسلىقتەك جىددىي ئىجا-
دىيەت يۈزىتىسىسى ئەسەرلەرنىڭ يېڭىلىق تۇيغۇسى ۋە ئوقۇش-
چانلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇرغان. ئەسەرلەرنىڭ روشەن دەۋر ئالاھىدى-
لىكى ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ زوقىنى تارتىدىغان قويۇق مىللىي ئۇس-
لۇبىدىن ئۇزاق مۇددەتلىك بەدىئىي ھاياتىي كۈچ تەپچىپ تۇرىدۇ،
ئۇ ئورنىنى ئىگىلىگىلى بولمايدىغان تەربىيەلەش رولىغا، ئېستې-
تىك رولىغا ئىگە. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، بۇ ئەسەرلەرنى «ئىنقىلا-
بىي ئوقۇشلۇق» دەپ ئاتاش قىلچە ئارتۇق كەتمەيدۇ.

مېڭزى: «مۇكەممەللىك گۈزەللىكتۇر» دەپتىكەن. قەھرىد-
مانلارنىڭ روھىي دۇنياسى ئۇلۇغۋار غايە، مۇستەھكەم ئېتىقاد،
بېرىلىپ ئىزدىنىش، غەرەزسىز تۆھپە قوشۇش روھى ئارقىلىق
تاكامللىشىدۇ. كوچا ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، كارتون فىلىم،
ھەجۋىي رەسىملەرنى كۆرۈپ، كومپيۇتېر ئويۇنلىرىنى ئويناپ
چوڭ بولغان ئەۋلادلارنى تارىخنى چۈشىنىش، قەھرىمانلارغا يېقىن-
لىشىش، مەسئۇلىيىتى ئۈستىدە ئويلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە
قىلالىساق، ئۆزىمىز مۇ ئىستىقبالىمىزنى تاپقان بولىمىز، ئىن-
قىلابىي ئەنئەنە ئۇلۇغ بايرىقىنى مەڭگۈ جەۋلان قىلدۇرۇپ، ئۆز-
لۈكسىز دەۋر بىلەن تەڭ ئىلگىرىلىيەلسەك، مىللىتىمىز مۇ ئۈ-
مىدكە تولغان بولىدۇ.

مۇندەرىجە

1	جاۋىمەن نەدىن كەلگەن
11	بەيياڭزۈيدىكى تەرسا قىز
26	غەلىتە چوڭ يېزىنى
38	قەلبىدە يانغان چوڭ
52	ئۆز - ئۆزىنى ئازاد قىلىش
74	يېنىڭدىكى تۇنجى كالتە چاچلىق قىز ئوقۇغۇچى
	«ئەجنەبىيلەر كىرىشىنى»نى قىرغاققا چىقىرىشقا رۇخسەت
85	يوق !
99	تۇنجى سىناق
110	موسكۋاغا سەپەر
120	خاربىندىكى يالغان «ئەر - خوتۇن»
135	«ئورماندىكى ئاق ئاتلىق ئايال پادىشاھ»
147	«بىزنىڭ ئايال سىياسىي كومىسسارىمىز»
160	زۇپپىزى جىلغىسىدىكى خەتەر
170	جازا مەيدانىغا تۇنجى قېتىم چىقىش
180	قەتئىي تىز پۈكمەسلىك
189	دوختۇرخانىمۇ جەڭ مەيدانى
207	قەيەسنى بۆسۈپ چىقىش
218	قان ۋە ياش بىلەن يېزىلغان ۋەسىيەنامە
232	مەڭگۈ ياڭراق ناخشا ئاۋازى
238	ئۆچمەس مەشئەل

جاۋ يىمەن نەدىن كەلگەن

1996 - يىلى 8 - ئاينىڭ 2 - كۈنى.

شۇ كۈنى، ۋەتىنىمىزنىڭ شىمالىدىكى سۇڭخۇاجياڭ دەرياسى بويىدا سىم - سىم يامغۇر يېغىۋاتاتتى. سىم - سىم يام - غۇردا، سۇڭخۇاجياڭ دەرياسىنىڭ تارماق ئېقىنى ھېسابلىنىدىغان مايىخې دەرياسى بويىدىكى مەشھۇر شاڭجى شەھىرىدە كىشىلەرنىڭ يۈرەك تارىنى تىترىتىدىغان بىر مۇراسىم - ئىنقىلابىي قۇربان جاۋ يىمەننىڭ خاتىرە سارىيىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمى داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈلۈۋاتاتتى.

بۇنىڭدىن 60 يىل ئىلگىرىكى مۇشۇ كۈنى، ئايال قەھرىمان جاۋ يىمەن مۇشۇ يەردە قەھرىمانلارچە قۇربان بولغانىدى. تاڭ يورۇغاندىن باشلاپ، شەھەر - يېزىلاردىن كەلگەن ئامما ئايىغى ئۈزۈلمەي، خاتىرە سارىيى ئالدىغا توپلىنىشقا باشلىدى. شەھەر باشلىقىنىڭ خاتىرە سارىيىنىڭ ئېچىلغانلىقىنى جاكارلىغان سۆزى ئاخىرلىشىش بىلەن تەڭ، كىشىلەر چوڭقۇر ھۆرمەت ھېسسىياتى بىلەن ئاستا مېڭىپ، كۆرگەزمە زالىغا كىرىشتى. كۆرگەزمە زالىنىڭ ئوتتۇرىسىدا جاۋ يىمەننىڭ ھەيكىلى مەردانە قىياپەتتە تىك قەد كۆتۈرۈپ تۇراتتى. كالتە قىرغىم چاچلىق، كېلىشكەن جاۋ يىمەن بېشىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، كۆكرىكىنى كېرىپ تۇراتتى، بىر جۈپ نۇرلۇق كۆزلىرىدىن تولۇپ تاشقان قەتئىيلىك

ۋە جاسارەت ئۇرغۇپ تۇراتتى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈتتە تۇرۇپ، ئۇزاقتىن بۇيان قەلبىدە ساقلاپ كەلگەن ھۆرمەت - ئىكرام ۋە قايغۇ - ھەسرەتنى بىلدۈرۈشتى.

بۈگۈنكى كۈندە، جاۋ يىمەن شاڭجى شەھىرىدىكى ھەممە ئا - دەم بىلىدىغان ئىنقىلابىي قۇربان بولۇپلا قالماستىن، يەنە جۇڭ - گۇ زېمىنىدىمۇ ھەممىلا ئادەم بىلىدىغان ئايال قەھرىمان ھېساب - لىنىدۇ. جاۋ يىمەننىڭ نامى تىلغا ئېلىنسىلا، ئۇنىڭ ئاپئاق قار بىلەن قاپلانغان چوڭقۇر تاغ ئارىسىدىكى قېلىن ئورمانلىقتا ماۋ - زېھرنى چىڭ تۇتۇپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلەشمە ئارمىيىنىڭ قوشۇنىغا قوماندانلىق قىلىپ، ياپون تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن جان تىكىپ ئېلىشىۋاتقان كۆرۈنۈشلىرى كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايەن بولۇپ، ئۇنىڭ بەختكە قارشى قولغا ئېلىند - غاندىن كېيىن، مەزمۇت قەدەم بىلەن جازا مەيدانىغا كېتىۋاتقان چاغدا ئېيتقان جەسۇرانە ناخشىسى كىشىلەرنىڭ قۇلاق تۈۋىدە جاراڭلايتتى ...

ۋەھالەنكى، بۇنىڭدىن 45 يىل ئىلگىرى، ئۇ كىشىلەرگە بەشكىلى بولمايدىغان بىر سىرنى قالدۇرۇپ كەتتى. بۇ سىر 50 - يىللارنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا كەڭ كۆلەمدە قويۇلغان ھېكايە فىلىم «جاۋ يىمەن» دىن كېلىپ چىققان.

«جاۋ يىمەن» شەرقىي شىمال كىنو ستۇدىيىسى سۈرەتكە ئېلىپ ئىشلىگەن، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئىنقىلابىي قۇر - بانلارنىڭ ئىش - ئىزلىرى تېما قىلىنغان يېڭى جۇڭگونىڭ تۈن - جى ھېكايە فىلىمى. فىلىمنىڭ باش قەھرىمانى، ئايال كومپارت - يە ئەزاسى جاۋ يىمەن ۋە ئۇنىڭ يولدىشى لاۋ ساۋ 1933 - يىلى خاربىنغا كېلىپ، ئىشچىلارنى ئىش تاشلاپ، ياپون باسقۇنچىلى -

رىغا قارشى تۇرۇپ، ۋەتەننى قۇتۇلدۇرۇشقا ئۇيۇشتۇرىدۇ، ئىش تاشلاش غەلبە قىلغاندىن كېيىن يۆتكىلىپ، يېزىلارغا بېرىپ، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى تەشكىللەيدۇ، كۈرمىگىلىغان يۇرتداشلار ئۇلارنىڭ چاقىرىقى بىلەن ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئالدىنقى سەپكە ئاتلىنىدۇ. ئۇزاق ئۆت-مەي، لاۋ ساۋ قولغا ئېلىنىپ، پاجىئەلىك ھالدا ئۆلتۈرۈلىدۇ. جاۋ يىمەن قاينىغۇنى كۈچكە ئايلاندۇرۇپ، دۈشمەن بىلەن ئۈزلۈك-سىز كۈرەش قىلىپ، ئېگىز تاغ، قېلىن ئورمان ئىچىدە يۆتكىلىپ يۈرۈپ جەڭ قىلىدۇ. 1935 - يىلى، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلەشمە ئارمىيىنىڭ قوشۇنى قىزىل ئارمىيىنىڭ شەنخەي شەنشىگە يېتىپ كەلگەنلىكىنى تەبرىكلەۋاتقان چاغدا، دۈشمەننىڭ قورشاۋىدا قالىدۇ. جاۋ يىمەن قىسمىنىڭ چېكىنىدۇ. شىنى قوغداش جەريانىدا، بەختكە قارشى يارىلىنىپ ئەسەرگە چۈشۈپ قالىدۇ. ئۇ دۈشمەننىڭ قىيىن - قىستاقلىرى ئالدىدا قەتئىي تىز پۈكمەيدۇ، دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىۋاتقان مەزگىلىدە، پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، ئالۋاستىلارنىڭ چاڭگىلىدىن قېچىپ قۇتۇلماقچى بولىدۇ، ئەمما دۈشمەننىڭ قورچاق ھەربىي ساقچىلىرىنىڭ قاتتىق تەقىب قىلىشى ئارقىسىدا، ئۇ يەنە قولغا ئېلىنىپ، شەرەپ بىلەن قۇربان بولىدۇ.

قەھرىماننىڭ ھېكايىسى ۋە جاۋ يىمەننىڭ رولىنى ئالغان ئايال ئارتىس شى لىيەنشىڭنىڭ رولى چىنلىق بىلەن ئېلىپ چىقىشى شۇ يىللاردا ئېكران ئالدىدىكى كۈرمىگىلىغان تاماشىدەننى تەسۋىرلەندۈرگەنىدى. جاۋ يىمەن لىۋ خۇلەنگە ئوخشاشلا يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە، كەڭ ياشلار - ئۆس-مۈرلەر ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى قىزغىن سۆيىدىغان ئىنقىلا-بى قۇربانلارنىڭ بىرى بولۇپ قالدى.

لېكىن، نۇرغۇن ياشلار - ئۆسمۈرلەر قۇربان بولغان قەھرىدە - مانلاردىن ئۆگىنىش ئىستىكىدە، جاۋ يىمەننىڭ ھايات ۋاقتىدىكى ئىش - ئىزلىرى بىلەن يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تونۇشماقچى بولغاندا، نۇرغۇن سوئاللارغا دۇچ كەلدى:

ئۇ زادى كىم؟

ئۇ نەدىن كەلگەن؟

ئۇ قانداق قىلىپ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ، ۋە - تەننى قۇتۇلدۇرىدىغان ئىنقىلاب يولىغا ماڭدى؟

.....

بىر ئىنقىلابچى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئىنقىلابنىڭ ئېھتىد - يىاجى تۈپەيلىدىن، جاۋ يىمەن بىر مەزگىل ئائىلىسى بىلەن بار - لىق مۇناسىۋەتنى ئۈزۈپ قويدۇ. ئىلگىرى جاۋ يىمەن بىلەن بىللە تۇرغان نۇرغۇن يولداشلار ئۇنىڭ كەچۈرمىشلىرى توغرىدا - سىدا ناھايىتى ئاز بىلەتتى. دۈشمەننىڭ يالغان ئارخىپىدا، جاۋ يىمەن توغرىسىدىكى خاتىرىلەر تولىمۇ مۇرەككەپ ۋە چۈشىنىك - سىز ئىدى.

ئارخىپتىن 1936 - يىلى 5 - ئاينىڭ 20 - كۈنى «مانجۇ - رىيە كۈندىلىك خەۋەرلىرى» گېزىتىگە بېسىلغان مۇنداق بىر پارچە خەۋەر تېپىلدى - «ئاق ئاتقا مىنگەن قىزىل كىيىملىك ساھىبجامال ئېرىدىن ئايرىلىپ قالغاندىن كېيىن، مانجۇرىيە ۋە ياپونغا قارشى ھەرىكەتكە ئاتلىنىپ، خىزمەت ئۈچۈن قېلىن ئورمانلىقتا يۈرمەكتە.» خەۋەرنىڭ تەپسىلاتى مۇنداق:

قىزىل كىيىم كىيىپ، ئاق ئات مىنگەن. تاغۇ ئورمانلاردىن ھالقىپ، يايلاقلاردا ئۇچقاندەك چېپىپ، گويا ئورمان پادىشاھىدەك ھەرياندا ھەرىكەت قىلىپ يۈرگەن جاۋ يىمەن (27 ياش) شەندۇڭ

ئۆلكىسىنىڭ جىنەن دىيارىدىن بولۇپ، سوۋېت ئىتتىپاقى كوم-
 پارتىيىسىنىڭ تەربىيىسىنى ئالغان بىر ساھىبجامال، ئۇ پىر-
 قىمىز تەرىپىدىن ئالاھىدە ئەۋەتىلگەن ئايال خىزمەتچى سۈپىتىدە،
 مانجۇرىيە ۋە ياپونغا قارشى تەلۋىلەرچە ھەرىكەت ئېلىپ بې-
 رىش جەريانىدا، ئوغرىلىققا ھەريان قاتراپ، ئاخىر ۋاڭ خۇيتاڭ
 بىلەن بىرلىكتە قولغا ئېلىندى. ئۇ جىنەن ئۆلكىسىدىكى ئون
 نەچچە تۈمەنلىك بايلىققا ئىگە بىر كاپىتالىست ئائىلىسىدە تۇ-
 غۇلغان، تۆت يېشىدىن باشلاپ ئائىلە ئوقۇتقۇچىسىدىن تەربىيە
 ئالغان، 15 يېشىدا شۇ جايدىكى تولۇقسىز باشلانغۇچ مەكتەپكە
 كىرگەن، 17 ياشقا كىرگەن يىلى ئەتىيازدا ئاتا - ئانىسى ۋاپات
 بولۇپ، ئوقۇش خىراجىتى تۆرىلەر باشقۇرۇشىدىكى دارىلمۇئەل-
 لىمىنىگە يۆتكىۋېتىلگەنلىكتىن، 19 ياشقا كىرگەن يىلى 3 -
 ئايدا، خۇاڭپۇ قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپىگە كىرىپ ئوقۇغان، ئەمما
 كېسەل تۈپەيلىدىن ئائىلىسىگە قايتىپ كەتكەن ھەمدە شۇ چاغ-
 دىكى دارىلمۇئەللىمىنىڭ ئوقۇغۇچىسى جالڭ زىمىڭ بىلەن توي
 قىلغان، 21 يېشىدا بىر بالىلىق بولۇپ، مىنگونىڭ 20 - يىلى
 ئەر - خوتۇننىڭ قوشۇلۇشى بىلەن 8000 يۈەن ئىئانە قىلىپ،
 فېڭ تىيەندىكى شياۋ شىڭگۈەنگە كۆچۈپ بېرىپ، ئۇ يەردە بىر
 مىلىچىمال دۈكۈنى ئاچماقچى بولغاندا، «18 - سېنتەبىر» ۋەقەسى
 يۈز بەرگەن. ئۇ 7000 يۈەن پۇلنى ھەدىسىگە بېرىپ، ئۆزى 100
 يۈەننى ئېلىپ، بالىسىنى يۇرتىغا ئاپىرىپ قويغان. شۇنىڭدىن
 كېيىن، ئەر - خوتۇن ئىككىسى پاراكەندىچىلىك بىلەن تولغان
 شېنىياڭ (فېڭتىيەن)دىن ئايرىلىپ، خارىنغا كۆچۈپ بېرىپ ئول-
 تۇراقلاشقان ھەمدە ئۇ يەردە ئېرى ئۆگىنىۋالغان سۈرەتكە تارتىش
 تېخنىكىسىغا تايىنىپ، بىر رەسىمخانا ئاچماقچى بولغان ... قول-
 غا ئېلىنغان چاغدا، ئۇ سوراقچى ئەمەلدارغا ئۆز ھېسسىياتىنى

تۆۋەندىكىچە بايان قىلغان:

«مېنىڭ مەقسىتىم ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇش. بۇ خۇددى سىلەرنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇيۇشمىغا بۇز-غۇنچىلىق قىلىپ، مېنى قولغا ئېلىشنى كەسىپ قىلىۋالغانلىق-قىتىلارغا ئوخشايدۇ. سىلەرنىڭ ئۆزۈڭلەرگە خاس مۇددىئايىڭلار بار، مېنىڭمۇ ئۆزۈمگە خاس مۇددىئايىم بار. مانجۇرىيە ۋە ياپونغا قارشى تۇرۇپ، مانجۇرىيە ۋە ياپونغا قارشى ھەرىكەتنى قانات يايدۇرۇشنى تەشۋىق قىلىش مېنىڭ مۇددىئايىم، مەسلىكىم ۋە ئېتىقادىم...»

دۈشمەننىڭ قورچاق گېزىتىدىكى بۇ خەۋەردە، جاۋ يىمەننىڭ ئېتىقادى ۋە مەقسىتى توغرىسىدىكى قىسمى ئەينى ۋاقىتتا ئىشەنچلىك ئىدى. ئەمما بۇ يەردە ئېيتىلغان ئۇنىڭ يۇرتى ۋە تەرجىمىھالىغا چوڭ بىر سوئال بەلگىسى قويۇشقا توغرا كېلىدۇ. چۈنكى، جاۋ يىمەن بىلەن بىللە ئىشلىگەن ۋە كۈرەش قىلغانلىق-كى ئادەمنىڭ ھەممىسى جاۋ يىمەننىڭ ھەقىقىي سىچۈەن تەلەپ-پۈزىدا سۆزلەيدىغانلىقى، بۇنى ياپونلار ئاڭقىرالماستىمۇ، جۇڭگو-لۇقلارنىڭ ئېنىق پەرق ئېتەلەيدىغانلىقىنى ياخشى بىلىدۇ. رو-شەنكى، بۇ تەرجىمىھالىنى جاۋ يىمەن دۈشمەننى كۈلدۈرلىتىش ئۈچۈن توقۇپ چىققاندى.

دۈشمەننىڭ يالغان ئارخىپىدا، ئىلگىرى مانجۇرىيە دۆلىتى-نىڭ بىڭجياڭ ئۆلكىلىك ساقچى نازارىتى ئالاھىدە ئىشلار بۆلۈمى تاشقى ئىشلار بۆلۈمچىسىنىڭ باشلىقى بولغان، جاۋ يىمەننى قىيناپ سوراق قىلغان داياي تەيجى خاتىرىسىگە مۇنداق يازغان:

ئىسمى: جاۋ يىمەن. يېشى: 27 ياش. بۇ يەرگە كېلىشتىكى مەقسىتى: بۆلتۈر ياپونغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن، يۇرتىدىن ئايرىد. لىپ خاربىغا كەلگەن. مەدەنىيەت سەۋىيىسى: جۇڭگو ئاياللىرى ئىچىدە، مەدەنىيەت سەۋىيىسى ئەڭ يۇقىرى. ۋەزىپىسى: ئاياللار - نىڭ ياپونغا قارشى تۇرۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ...

جاۋ يىمەن 1935 - يىلى ئەتىيازدا، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەرىپىدىن شىمالىي مانجۇرىيىگە ياپونغا قارشى تۇرۇشنى ئۇيۇشتۇرۇشقا ئەۋەتىلگەن. شۇ يىلى يازدا خاربىندا، ئېرى جاۋ جىمىڭ ياپون ژاندارمىلىرى تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ يېزىغا چۈشۈپ، جۇخې ناھىيىلىك كومىتېتىنى قۇرۇپ، گېنېرال جاۋ شاڭجىنى مەركەز قىلغان ھالدا، نەچچە تۈمەن دېھقاننى مانجۇرىيە ۋە ياپونغا قارشى كۈرەشكە تەشكىللىگەن.

ئەھۋالنى بىلىدىغان كىشىلەر بۇ يەردىكى جاۋ يىمەن توغرىسىدىكى خاتىرىلەرگىمۇ راست - يالغان ئارىلاشقانلىقى، ئۇنىڭ زادى نەدىن كەلگەنلىكىنى يەنىلا بىلگىلى بولمايدىغانلىقىنى رو - شەن كۆرۈۋالالايدۇ.

قورچاق ساقچى نازارىتىنىڭ ئەمەلدارى، ئىشپيونلار باشلىقى لىن كۈەنجۇڭ ھىيلىگەر ئەبلەخ بولۇپ، ئۇ جاۋ يىمەننى مۇنداق سوراق قىلغان:

لىن كۈەنجۇڭ: تەلەپپۇزۇڭدىن قارىغاندا، سەن بۇ يەرلىككە ئوخشىمايدىكەنسەن. جۇڭگولۇق بىر دوستۇم ماڭا سېنىڭ تەلەپپۇزۇڭنىڭ شەندۇڭدىكى جىنەنلىكلەرگە ئوخشىمايدىغانلىقىنى ئېيتقاندى، راستمۇ؟

جاۋ يىمەن: مېنىڭ يۇرتۇم سىچۈەندىكى مېيجۇ ...

سىچۈەندىكى چېڭدۇنىڭ غەربىي جەنۇبىدا ئېمپىيەشەن ناملىق مەشھۇر بىر تاغ بار. تاغ ئېتىكىدە ئېمپىي ۋە مېيىشەن دېگەن ئىككى ناھىيە بار، ئەمما مېيجۇ دېگەن يەر يوق. لېكىن سىچۈەن-لىكلىر كۆڭلىگە ياقمايدىغان ئىشقا يولۇقسا، «مېيجۇغا باردىم» دەپ، بۇ سۆزنى نەس باستى دېگەن مەنىدە ئىشلىتىدۇ. ئۆزىنى «جۇڭگونى بىلىمەن» دەيدىغان ياپون ئىشپىيىنى لىن كۈەنجۇڭ جاۋ يىمەننىڭ بۇ يەردە ئۇنى كولدۇرلىتىۋاتقانلىقىنى قانداقمۇ ئاڭقىرىلسۇن!

جاۋ يىمەنگە ئوخشاش ئىنقىلاب ئىشلىرى ئۈچۈن نام - ئە - مىلىنى يوشۇرۇپ، ئۆلىسىمۇ دۈشمەنگە ئۆزىنى ئاشكارىلىمىغان ئىنقىلابىي قۇربانلار ناھايىتى كۆپ. جازا مەيدانىدا توي مۇراسىمىنى ئۆتكۈزگەن گۇاڭجۇ قوزغىلىڭى مەزگىلىدىكى ئىشچىلارنىڭ رەھبىرى جۇ ۋېنيۇڭ ئىنقىلابىي خىزمەت ئۈچۈن ئۆزى بىلەن يالغاندىن ئەر - خوتۇن بولۇشۇپ، كېيىن ئۆمۈرلۈك ھەمراھلار - دىن بولۇپ قالغان چېن تېيجۇن دەل ئاشۇنداق بىر جۈپلەر ئىدى؛ يولداش لى پېڭنىڭ دادىسى لى شوشۈەن خەينەنداۋغا كېلىپ قوراللىق كۈرەشنى قانات يايدۇرۇۋاتقان چېڭدا قولغا ئېلىنىدۇ، ئۇ ئۆلىسىمۇ تىز پۈكمەسلىككە ئىرادە باغلاپ، ئىسمىنى لى شە - شۈەنگە ئۆزگەرتىپ، يۇرتىنى يالغان مەلۇم قىلىپ، دۈشمەنگە ھەرگىزمۇ تەشكىلىي مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىمايدۇ ...

ئەمما، ۋەتەن ۋە مىللىي ئازادلىق ئىشلىرى ئۈچۈن قىممەتلىك ھاياتىنى تەقدىم قىلغان ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ھەممىسى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشىگە ئائىل بولىدۇ. يېقىن كە - شىلىرىمىزنى سېغىنىش يۈزىسىدىنلا ئەمەس، بەلكى تېخىمۇ

مۇھىمى كېيىنكى ئەۋلادلارنى ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىشقا رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھايات ۋاقتىدىكى ئىش - ئىزلىرىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش زۆرۈر. «جاۋ يىمەن» فىلىمى مەملىكەت بويىچە قويۇلۇپ ئۇزاق ئۆتەلمەي، جاۋ يىمەننىڭ كەچۈرمىشلىرى سۈرۈشتە قىلىنغان بىر پارچە تەكشۈرۈش ماتېرىيالى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ سابىق جەڭ پەيداكارى مانجۇرىيە ئۆلكىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى خې چىڭشياڭ ۋە سابىق شەرقىي شىمال ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلەشمە ئارمىيە 3 - جۈمھۇرىيەت سىياسىي بۆلۈم مۇدىرى فېڭ جۇڭيۈننىڭ قولىغا تېگىدۇ. بۇ ماتېرىيالدا، سىچۈەن ئۆلكىسىنىڭ يېڭى رايونىدىكى كومپارتىيە ئەزاسى لى كۈنجىيەننىڭ خەت - چەكلىرى بولۇپ، ئۇنىڭدا، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى لى كۈنتەينىڭ ئىز - دېرىكى سۈرۈشتە قىلىنغانىدى. لى كۈنتەينىڭ 1923 - يىلى يۇرتىدا سوتسىيالىستىك ياشلار ئىتتىپاقىغا ئەزا بولۇپ كىرگەن، 1926 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىگە ئەزا بولۇپ، 1927 - يىلى كۈزدە پارتىيە ئۇنى سوۋېت ئىتتىپاقىغا ئوقۇشقا ئەۋەتكەن، ئۇ ۋەتەنگە قايتقاندىن كېيىن، 1931 - يىلى «18 - سېنتەبىر» ۋەقەسى يۈز بېرىپ، شەرقىي شىمالغا خىزمەتكە ئەۋەتىلىدۇ. شۇنىڭدىن باشلاپ ئائىلىسىدىكىلەر زادىلا ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئالالمايدۇ. ھېلىقى خەتتە يەنە لى كۈنتەينىڭ بىرقانچە پارچە سۈرىتىمۇ ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سۈرىتىمۇ رەتتە لى كۈنتەينىڭ كالتە قىرقىم چاچ، سوقچاق يۈز، چىرايلىق، ئۇنىڭ ئۈستىگە چىرايدىن قەيسەرلىك، جاسارەت ئۇرغۇپ تۇرىدىغان قىز ئىدى ...

— دەل شۇ! ئۇ دەل جاۋ يىمەن شۇ! — دېدى خې چىڭشياڭ مۇئەييەنلەشتۈرۈپ.

— چاتاق يوق، لى كۈنتەي دەل شۇ جاۋ يىمەن! — گېنېرال فېڭ جۇڭيۈنمۇ جەزملەشتۈردى.

تەشكىل لى كۈنجىي تەمىنلىگەن ئەھۋالغا ئاساسەن، ئىلگە-رى لى كۈنتەي، يەنى جاۋ يىمەن بىلەن بىللە ئىشلىگەن ۋە كۈ-رەش قىلغان يولداشلارنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا زىيارەت قىلىپ، ئۇنىڭ نۇرغۇن يېقىن سەپداشلىرىنى تېپىپلا قالماستىن، يەنە ئۇنىڭ ئېرى ۋە ئوغلىنىمۇ تاپتى. شۇنىڭ بىلەن، ۋە-تەن ۋە مىللەتنىڭ ئۇلۇغ ئازادلىق ئىشلىرى ئۈچۈن بارلىقىنى تۆھپە قىلغان مەشھۇر ئايالنىڭ مەردانە ھاياتى ئاستا - ئاستا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا روشەن نامايان بولدى. ئۇ بېسىپ ئۆت-كەن نۇرلۇق ھايات ئىزلىرى پۈتمەس - تۈگىمەس تەسىرلىك قەسىدە بولۇپ، كىشىلەر قەلبىنى زىلزىلىگە سالدىغان دەۋر سىمفونىيىسىگە ئايلاندى ...